

Echa Łysogórskie

Rok VI Nr 5(29)

Egzemplarz bezpłatny!

75. ROCZNICA WYBUCHU II WOJNY ŚWIATOWEJ

Bodzentyn - okupacja

Drogie dzieci,

Szanowni Państwo, Dyrektorzy szkół i Nauczyciele
Niebawem rozpocznie się kolejny rok szkolny.

Wraz z nim nadchodzi czas wytężonej pracy dla Was wszystkich.
Wam, drodzy uczniowie życzymy osiągania jak najlepszych wyników
w zdobywaniu wiedzy, rozwijania swoich umiejętności
i własnych zainteresowań.

Życzymy aby szkoła była nie tylko kuźnią wiedzy,
ale także miejscem wielu nowych przyjaźni, znajomości i radości.
Dyrektorom i Nauczycielom życzymy wiele zadowolenia,
satysfakcji oraz spełnienia oczekiwań z wykonywanej pracy
dydaktyczno – wychowawczej. Niech postępy i osiągnięcia uczniów
będą nagrodą w realizacji Państwa powołania.

Stanisław Marek Krak – Burmistrz Miasta i Gminy Bodzentyn
Janusz Mariusz Kozera – Wiceburmistrz Miasta i Gminy Bodzentyn
Dariusz Świetlik – Przewodniczący Rady Miejskiej w Bodzentynie

Szczęście razy trzy

Lenka, Antoś i Mateusz to nowi obywatele naszej gminy. Nie byłoby w tym nic niezwykłego gdyby nie fakt, że są trojaczkami.

Świat przywitały w kieleckim szpitalu

przy ul. Prostej ale na co dzień mieszkają ze swoimi rodzicami we Wzdole Rządowym. Państwo Monika i Dawid Dykowie ogromnie cieszą się, że ich pociechy są zdrowe i szybko przybierają na wadze.

Narodziny trojaczków są bardzo rzadkim przypadkiem, dlatego też Burmistrz Miasta i Gminy Bodzentyn, Pan Marek Krak zawnioskował do Rady Miejskiej o przyznanie rodzeństwu jednorazowej pomocy finansowej.

20 sierpnia Lenkę, Mateusza i Antosia odwiedzili Panowie

Marek Krak – Burmistrz i Dariusz Świetlik Przewodniczący Rady Miejskiej, Panie radne – Małgorzata Tusień, Ewa Ledwójcik i Jadwiga Dulęba oraz Pani Beata Dulęba – Kierownik MGOPS w Bodzentynie.

Podczas wizyty dzieciaczki były bar-

dzo grzeczne, nie płakały a nawet troszeczkę jakby się uśmiechały, dlatego też w nagrodę każde z nich dostało kolorową kopertę a w nich po 3 tys. złotych.

Miło jest nam poinformować, że wspomniana uchwała Rady

Miejskiej nie jest jednorazowa. Podobną pomoc otrzyma każda z rodzin, w której po 1 stycznia 2014 r. podczas jednego porodu na świat przyjdzie troje lub więcej dzieci.

Tornister pełen prezentów

19 sierpnia br. miała miejsce bardzo przyjemna uroczystość. Trzydzieścioro dwoje dzieci z klas 1-3 mieszkających na

terenie Gminy Bodzentyn otrzymało plecaki z wyposażeniem szkolnym. Oczywiście dziewczynki różowe a chłopcy niebieskie.

Podarunki te zostały ufundowane przez Firmę PGE Dystrybucja S.A. w Skarżysku – Kamiennej. Wręczali je przedstawiciele tej Firmy: Pan Krzysztof Cieślak – Dyrektor i Pani Anna Szcześniak – Rzecznik Prasowy PGE. Miasto i Gminę Bodzentyn reprezentował Pan Marek Krak –

Burmistrz oraz Panie Beata Dulęba i Maria Miziewicz.

Ten miły gest to część, zorganizowanej przez PGE Dystry-

bucja, akcji „Energetyczny tornister”. Ma ona na celu obdarowanie dzieci tym, co już niedługo będzie im najpotrzebniejsze: tornister, zeszyty i przybory szkolne. W zamian organizatorzy mogli liczyć na uśmiech rysujący się na twarzach tych dzieci – czasami pełny, pewny siebie, a czasami zmieszany - ledwo widoczny spod spuszczonej głowy.

Minął miesiąc

03.07 – na terenie gminy Bodzentyn w sołectwach Dąbrowa Dolna i Wola Szczygiełkowa żołnierze z różnych części Polski prowadzili ćwiczenia praktyczne na temat: „Świadomość międzykulturowa w działaniach stabilizacyjnych”, które organizowane były przez Centrum Organizacji Misji Zagranicznych w Kielcach.

06.07 – Mszą świętą w intencji mieszkańców gminy Bodzentyn rozpoczęły się obchody XXXI Dni Bodzentyna. Następnie poświęcony został przebudowany w ramach rewitalizacji Rynek Górny. Na placu szkolnym Gimnazjum w Bodzentynie mieszkańcy i goście mogli podziwiać występy m.in. zespołów ludowych i Urszuli (obszerny materiał na dalszych stronach).

07.07 – 12.07 – w Bodzentynie przebywała grupa młodzieży z Niemiec, z zaprzyjaźnionej gminy Ferch. Podczas pobytu goście zwiedzali najpiękniejsze okolice Gór Świętokrzyskich oraz Kraków.

10.07 – rozpoczęły się prace związane z budową placów zabaw na terenie naszej gminy. Firma DRAG-BUD realizuje budowę placów zabaw w Wiącce, Wilkowie, Woli Szczygiełkowej, Wzdole. Inwestycja ta o wartości około 195 tys. złotych zostanie zakończona w lipcu bieżącego roku.

13.07 – Zespół „Świętokrzyskie Jodły” reprezentował naszą gminę na XI Przeglądzie Kapel Ludowych Powiatu Kieleckiego, który odbył się w Nowej Słupi. W tym samym dniu odbył się VII Powiatowy Konkurs na Najsmaczniejszą Tradycyjną Potrawę, Panie z KGW z Leśnej przygotowały klopsiki po leśniańsku, za które otrzymały wyróżnienie.

18.07 – rozstrzygnięto przetarg na realizację zadania „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 752 wchodzącej w skład Małej Pętli Świętokrzyskiej na odcinku od km 7 + 029,53 do km 8 + 616,65 w miejscowości Święta Katarzyna. Wpłynęło 6 ofert, najkorzystniejszą ofertę złożyło Kieleckie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych za kwotę 5.743.998 zł.

21.07 – na terenie placu przy Gimnazjum w Bodzentynie rozpoczęły się prace związane z budową tak wyczekiwanego przez młodzież Skateparku. Przedsięwzięcie to zostanie zrealizowane w okresie

wakacji br. Koszt realizacji to kwota około 250 tysięcy zł. Inwestycja ta jest możliwa do wykonania dzięki środkom unijnym i wsparciu finansowym ze strony Ministerstwa Sportu.

22.07 – rozpoczęły się prace związane z modernizacją budynku Szkoły Podstawowej w Psarach Starej Wsi. W ciągu najbliższego miesiąca firma DRAG-BUD dokona rozbioru starego dachu oraz wykona nowe pokrycie dachowe wraz z obróbkami blacharskimi. Koszt realizacji inwestycji to kwota około 95 tysięcy złotych.

02.08 – w Siekiernie odbył się festyn rodzinny zorganizowany przez Stowarzyszenie Miłośników Siekierni i Gór Świętokrzyskich. W tym samym dniu na placu Szkoły Podstawowej w Bodzentynie odbył się I Bodzentyński Pchli Targ, na którym można było nabyć książki i różne drobiazgi.

03.08 – nad zalewem w Wilkowie odbył się II Festiwal Zupy Rybnej „Złota Rybka” – (fotoreportaż w dzisiejszym numerze).

06.08 – rozstrzygnięto przetarg na dowóz i odwóz uczniów na nowy rok szkolny 2014/2015. Najkorzystniejszą ofertę złożyła firma PKS SA Starachowice, która zaproponowała bilet miesięczny dla ucznia w cenie 45,90 zł. W nowym roku szkolnym dowożonych do szkół w naszej gminie będzie około 500 uczniów.

19.08 – w Urzędzie Miasta i Gminy miała miejsce bardzo miła uroczystość wręczenia przez Pana Krzysztofa Cieślaka Dyrektora PGE Dystrybucja SA w Skarżysku Kamiennej plecaków szkolnych wraz z wyprawką dla 32 uczniów klas I-III z naszej Gminy (więcej informacji w dzisiejszym numerze).

20.08 – delegacja samorządowa z p. Markiem Kakiem na czele odwiedziła szczęśliwe trojaczki w domu państwa Moniki i Dawida Dyków

ze Wzdolu (obszerny materiał w dzisiejszym numerze). Maluchom i ich Rodzicom Redakcja Ech Łysogórskich życzy wszystkiego najlepszego, zdrowego, beztrudnego dzieciństwa oraz cierpliwości i wytrwałości dla Rodziców.

25.08 – w Pawłowie z roboczą wizytą przebywał Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi p. Marek Sawicki, który przedstawił aktualną sytuację polskiego rolnictwa w kontekście embargo rosyjskiego oraz bardzo trudnych warunków atmosferycznych uniemożliwiających normalną pracę przy zbiorach płodów rolnych. Naszą gminę reprezentował p. Mariusz Kozera V-ce Burmistrz.

24.08 – na placu szkolnym w Woli Szczygiełkowej miał miejsce Festyn Rodzinny pod hasłem „BEZPIECZNE LATO – RADOSNE LATO” zorganizowany przez Stowarzyszenie Rozwoju Miejscowości Wola Szczygiełkowa, p. Sołtys oraz Dyrektora i Nauczycieli Szkoły Podstawowej w Woli Szczygiełkowej. Organizatorzy przygotowali wiele atrakcji dla wszystkich uczestników festynu: dla najmłodszych przedstawienie teatralne „Kaczka – Wyśmiewaczka” Teatru ART-RE z Krakowa. Dla pozostałych - Koncert Młodzieżowej Orkiestry Dętej z Bodzentyna, Świętokrzyskich Jodeł ze Śniadki. Lider zespołu TWENTY ONE z Kielc poprowadził gry i zabawy przy muzyce jak również wieczorną dyskotekę. Goście mogli rozkoszować się pysznymi specjałami przygotowanymi przez organizatorów.

Święto Patrona w Gimnazjum w Bodzentynie

Święto Patrona to dla naszej społeczności szkolnej ważne wydarzenie.

Montaż słowno - muzyczny w wykonaniu uczniów gimnazjum

W tym roku towarzyszył mu wyjątkowy nastrój, ponieważ obchodziliśmy

Na zakończenie wszyscy wysłuchali koncertu Orkiestry Dętej

70 rocznicę śmierci naszego Patrona – mjr. Jana Piwnika „Ponurego”.

Partyzanci przy ognisku

Uroczystość miała miejsce 13 czerwca i rozpoczęła się mszą świętą, której przewodniczył proboszcz parafii ks. dr Leszek Sikorski. Uroczysty charakter mszy podkreślały poczt sztandarowe.

Dalsza część obchodów odbyła się na sali gimnastycznej naszej szkoły.

Rodzinę Patrona reprezentował pan Mieczysław Sokołowski

Wszystkich zaproszonych gości powitała pani dyrektor Elżbieta Biskup.

Następnie młodzież gimnazjalna zaprezentowała program artystyczny, który składał się z dwóch części. Montaż słowno – muzyczny miał na celu zapoznać wszystkich z biografią naszego Patrona, natomiast druga część pokazała fragment

z obozowego życia partyzantów oddziału mjr. Jana Piwnika „Ponurego”.

Młodzież została przygotowana przez panią Halinę Mazur i pana Dariusza Świetlika. Oprawą muzyczną zajęła się pani Maria Paluch, a scenografią panie: Urszula Sokół i Danuta Kolasa.

Wśród przybyłych na tę uroczystość gości byli: Burmistrz,

Scenka z obozowego życia partyzantów

Wiceburmistrz oraz Radni MiG Bodzentyn, Dyrektorowie szkół, Proboszcz tutejszej parafii, Rodzice.

Rodzinę Patrona reprezentował pan Mieczysław Sokołowski, który zwrócił się do młodzieży gimnazjalnej w krótkim przemówieniu po zakończeniu części artystycznej.

Piękny koncert zagrała Orkiestra Dęta przy OSP w Bodzentynie pod batutą p. Kazimierza Podraży.

Jak podkreślił Wiceburmistrz MiG Bodzentyn, Janusz Mariusz Kozera, była to kolejna lekcja patriotyzmu dla młodzieży gimnazjum.

Wszystkich gości powitała pani dyrektor Elżbieta Biskup

H. Mazur

PIKNIK RODZINNY „STOWARZYSZENIE – DZIECIOM”

W niedzielę 29 czerwca w miejscowości Psary Stara Wieś odbył się piknik rodzinny zorganizowany przez Stowarzyszenie

nie Rozwoju Wsi i Edukacji „Nasza Szkoła” w Psarach. Piknik odbył się na placu gdzie w XIX wieku znajdował się budynek szkoły, do której uczęszczał pisarz Stefana Żeromski.

Podczas pikniku spadł krótkotrwały deszcz, który nie porządkował planów.

Najsympatyczniej i bardzo zabawnie prezentowała się mini-scena. To na niej właśnie miały miejsce popisy wielu utalentowanych młodych wykonawców. Atmosfera panująca na tej właśnie scenie i wokół niej była wyjątkowo gorąca. Prawdziwy aplauz wywołała grupa przedstawiająca tance ludowe. Podczas występu dzieci bawili się wszyscy a przede wszystkim dorośli.

Sporym zainteresowaniem cieszyły się konkursy dla dzieci: plastyczny, o Świętokrzyskim Parku Narodowym oraz zawody sportowe: Mistrzostwa Świata w Rzucie Podkową oraz przeciąganie liny między sołectwami.

Atrakcji nie brakowało. Podczas pikniku odbył się pokaz motocykli policyjnych, na których to dzieci miały możliwość usiąść i wykonać sobie pamiątkowe zdjęcia, jak również pokaz pierwszej pomocy przed medycznej.

Zaś na poczekanie ciał: były pyszne ciasta i wspólne grillowanie oraz darmowe przekąski dla dzieci w postaci batoników i lodów.

Pikniku rodzinny zakończył się wspólna zabawa przy muzyce.

Zarząd Stowarzyszenia

Półkolonie z wojskiem

11. sierpnia był dla uczestników półkolonii w Szkole Podstawowej w Śniadce dniem pełnym wrażeń i atrakcji. W mury naszej szkoły przybyli wyjątkowi goście: Wiceminister Obrony Narodowej – Pani Beata Oczkowicz, Wojskowy Komentant Uzupełnień w Kielcach – ppłk Mirosław Smerdziński, kpt. Dariusz Jamioł, okręgowy inspektor pracy Pan Janusz Czyż, specjalista Okręgowego Inspektoratu Pracy w Kielcach Pan Stanisław Golmento oraz członkinie zespołu śpiewaczego

„Świętokrzyskie Jodły”. Patronat medialny nad spotkaniem objęło Radio Kielce, które reprezentowała Pani Ewa Okońska.

Po powitaniu gości przez Prezesa Stowarzyszenia Panią Kazimierzę Grzejszczyk, głos zabrała Pani Minister. Opowiedziała wszystkim o funkcjonowaniu polskiego wojska, rekrutacji

i przybliżyła pracę Ministerstwa Obrony Narodowej. Panowie: Mirosław Smerdziński i Dariusz Jamioł zaprezentowali umundurowanie i omówili elementy wyposażenia polskich żołnierzy. Dzieci zobaczyły różne rodzaje mundurów, poznały różnice w zależności od rodzaju wojsk. Punktem kulminacyjnym była prezentacja broni. Uczniowie mogli zadawać pytania, na które wyczerpujących odpowiedzi udzielali nie tylko żołnierze, ale też Pani Oczkowicz. Spotkanie „z wojskiem” zakończyło się konkursami (m.in. zakładanie maski przeciwgazowej na czas) oraz wręczeniem wszystkim dzieciom drobnych upominków.

W drugiej części spotkania Pan Stanisław Golmento przeprowadził pogadankę na temat bezpieczeństwa podczas prac w gospodarstwie rolnym oraz wręczył dzieciom książki. Na zakończenie uczestnicy mogli sprawdzić swoją wiedzę o bezpieczeństwie w konkursie z nagrodami.

Przerwy umilał naszym gościom zespół „Świętokrzyskie Jodły” śpiewając piosenki ludowe promujące nasz region.

Dzień ten zapewne na długo pozostanie w pamięci dzieci.

D.B.

Wzdolskie Kołowrotki przed własną publicznością

W niedzielne popołudnie zespół Wzdolskie Kołowrotki zaprosił mieszkańców Wzdolu do obejrzenia programu artystycznego we własnym wykonaniu. A jak wiadomo, najtrud-

niej występuje się przed własną publicznością, zatem trema przed występem była. Do remizy strażackiej przybyło około 80 mieszkańców Wzdolu, którzy świetnie się bawili podczas

programu kabaretowego, a także podczas drugiej części występu, kiedy to członkinie zespołu przy akompaniamencie Szczepana Królikowskiego zaśpiewały swoje ulubione piosenki. Oczywiście nie mogło się obejść bez występu Pana Stanisława Łapki, który wspiera zespół podczas ich wystę-

pów i jak mówi - "Piękne Kołowrotki odmładzają". Szczyptę swojego talentu pokazał również Szczepan Królikowski, który od niedawna może pochwalić się wyższym wykształceniem w swojej dziedzinie i mam nadzieję, że nadal będziemy

mieć możliwość korzystania z jego wiedzy i zapału do pracy. Wszyscy słuchacze zachwycali się autorskim programem, scenografią oraz kostiumami „naszych aktorek”, czego dali wyraz nagradzając zespół gromkimi brawami. Dziękujemy za mile spędzone popołudnie i czekamy na kolejne występy.

Danuta Skrzeczyna

INFORMACJA

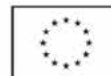
Informujemy, iż na terenie naszej gminy w miejscowościach **Bodzentyn, Wzdół Rządowy oraz Hucisko** istnieje możliwość podłączania do **sieci światłowodowej**.

Podłączenie do sieci daje możliwość skorzystania z usług:
 -szerokopasmowego dostępu do Internetu od 50Mbps do 150Mbps
 -telewizji Jambox
 -telefonii voip

Zainteresowanych ofertą prosimy o kontakt z Biurem Obsługi Klienta INTB telefonicznie pod numerem telefonu 41 302 80 00 lub osobiście w BOK ul.Suchedniowska 3a, Bodzentyn

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI FUNDUSZ
 ROZWOJU REGIONALNEGO

„Dotacje na Innowacje” „Inwestujemy w Waszą przyszłość”
 Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
 w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka

Dla wypoczynku i rekreacji

Dobiegły końca prace budowlane związane z zagospodarowaniem terenów publicznych w msc. Wiącka, Wilków, i Stara Wieś. Lada chwila do użytku oddany zostanie plac zabaw w Woli Szczygiełkowej. W ramach tej inwestycji w Wiąccie wykonano ogrodzenie działki, na której znajduje się budynek tzw. „Domu Wiejskiego” jak również powstał tu mały plac zabaw wyposażony w zestaw ze zjeżdżalnią, bujakiem i huśtawką. Została zamontowana obszerna altana i wykonany chodnik z kostki.

Kolejny plac zabaw powstał w Wilkowie. Obok parkingu przy zalewie najmłodszy korzystają już ze zjeżdżalni, bujaków, karuzeli, huśtawek zadaszonej altany i „bocianiego gniazda”. Teren wyposażony zostanie jeszcze w ławki, kosze i zieleni. Mamy nadzieję, że będzie to kolejna atrakcja w tej miejscowości zarówno dla mieszkańców gminy jak i co raz większej liczby turystów odwiedzających ten piękny zbiornik.

Również przy Przedszkolu we Wzdole doposażony został plac zabaw, który posłuży najmłodszym. Wyposażony on został w „lokomotywę z wagonem”, bujaki, karuzelę, piaskownicę i huśtawkę.

Z niecierpliwością oczekujemy jeszcze stanu końcowego placu zabaw przy szkole w Woli Szczygiełkowej. Obok boiska do piłki nożnej przy Szkole Podstawowej zostaną zamontowa-

nie piłkochwyty, ławki i wykonana zostanie bieżnia do skoku w dal. Powstanie również utwardzone miejsce do parkowania samochodów.

Realizacja tych projektów ma na celu zwiększenie integracji mieszkańców i rozwój turystyki na tym terenie. Z całą pewnością miejsca te umilą spędzanie wolnego czasu dla dzieci i ich opiekunów.

Inwestycja ta jest możliwa dzięki dofinansowaniu zewnętrznemu. Całkowita wartość robót budowlanych to prawie 200 tys. zł, z czego 80% kosztów stanowi dofinansowanie ze środków unijnych, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”.

(mat)

Wakacje pełne wrażeń w Leśnej

Od 28 lipca do 8 sierpnia 2014 r. w Szkole Podstawowej w Leśnej odbyła się pierwsza edycja półkolonii organizowanej z ramienia Związku Młodzieży Wiejskiej. Wzięło w niej udział 60 dzieci rolników z okolicznych miejscowości. Kierownikiem

wypoczynku była dyrektorka szkoły Anna Szafraniec, opiekunami zaś nauczyciele ze szkoły.

Program półkolonii miał charakter profilaktyczno-turystyczny, uwzględniał pogadanki na temat bezpieczeństwa podczas wakacji, nakłaniał do aktywnego spędzania czasu wolnego, a przede wszystkim był świetną okazją, aby przybliżyć dzieciom atrakcje turystyczne ziemi świętokrzyskiej.

Dzięki wsparciu Miejsko-Gminnego Centrum Kultury i Turystyki w Bodzentynie oraz osób prywatnych udało się zorganizować aż 5 wycieczek autokarowych. Dzieci zwiedziły Park Miniatur w Krajnie, gdzie miały okazję obejrzeć rekonstrukcję budowli z całego świata. Nie lada atrakcją na upały okazał się dwukrotny wyjazd na basen do Starachowic, zaś śmiechu co niemiara przyniosła projekcja filmu pt. Gang wiewióra w kieleckim kinie Helios.

Kolejny wyjazd do Zespołu Pałacowego w Kurozwękach dostarczył wielu wrażeń i emocji, a to wszystko dzięki zwiedzaniu tajemniczych podziemi pałacu oraz przejażdżce wozem westernowym do zagrody z bizonami.

Przyjmując za cel nadrzędny bezpieczeństwo dzieci zorganizowano również spotkanie z policją. Policjanci z II Komisariatu w Kielcach w przystępny i przyjazny sposób udzielili uczestnikom szeregu cennych wskazówek dotyczących bezpieczeństwa oraz radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

W czasie półkolonii odbyło się także spotkanie z pielęgniarką z Ośrodka Zdrowia w Bodzentynie na temat higieny osobistej oraz prawidłowego odżywiania się.

Ostatniego dnia odbyło się wspólne grillowanie, pieczenie kiełbasek. Na zakończenie wspólnego wypoczynku wszyscy uczestnicy otrzymali wyprawki szkolne oraz nagrody konkursowe.

Uśmiechnięte twarze dzieci były najlepszym dowodem na to, iż czas spędzony na półkolonii dostarczył wielu atrakcji, pozytywnych wrażeń. Dołożymy wszelkich starań, aby w przyszłości również móc wyjść naprzeciw inicjatywie zorganizowania takiego wypoczynku.

INFORMACJA

Burmistrz Miasta i Gminy Bodzentyn informuje, że w przypadku trudności z dodzwonieniem się na numery Urzędu Miasta i Gminy w Bodzentynie w sytuacji kryzysowej można dokonywać całodobowo zgłoszeń poprzez:

Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego
Służba dyżurna wojewody tel. 987
sekretariat: pok. 27, bud. A
al. XI Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce
tel.: +48 (41) 342 11-10, 342 11 99, 344 33 33
fax: +48 (41) 342 14 03, 342 19 84, 344 48 32
e-mail: czkw00@kielce.uw.gov.pl
strona www: czkw.kielce.uw.gov.pl

Na stronie czkw.kielce.uw.gov.pl można sprawdzić bieżące ostrzeżenia meteorologiczne oraz informacje związane z zachowaniem w sytuacjach kryzysowych.

Klub Integracji Społecznej w Bodzentynie

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzentynie we współpracy z Consultor Sp. z o.o. oraz Dariuszem

Majkowskim Centrum Kształcenia Dorosłych „LIBER” realizuje projekt pod nazwą Klub Integracji Społecznej „Aktywni zawodowo i społecznie”. Cały projekt wpisany jest w ramy Poddziałania 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Dzięki projektowi w Bodzentynie otwarty został Klub Integracji Społecznej w Bo-

dzentynie „Aktywni zawodowo i społecznie”. Jednostka jest jedną z niewielu w województwie. Bezpośrednią pieczę nad KIS sprawuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzentynie. Klub obejmuje swoim wsparciem mieszkańców Gminy Bodzentyn oraz uczestników projektu - osoby z powiatu kieleckiego i koneckiego.

Podstawowym celem działalności Klubu Integracji Społecznej jest świadczenie takich usług, które wpisują się w pojęcie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przez długotrwałe bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę, przemoc w rodzinie, wielodzietność, zdarzenie losowe, uzależnienia, bezradność sprawach opiekuńczo-wychowawczych itd. Osoby bezrobotne będą mogły bezpłatnie uzyskać tam niezbędne informacje dotyczące pozyskania pracy, zgłosić swój udział w konsultacjach i szkoleniach, a także w rozmaitych zajęciach motywacyjnych i integracyjnych, oraz otrzymają wsparcie pracownika socjalnego. Prowadzone będą także warsztaty grupowe.

Poza wymienioną działalnością chętnie będziemy widzieć zaangażowanie w życie Klubu reszty naszej lokalnej społeczności, celem wzajemnego wspierania się w pokonywaniu barier i trudnościach dnia codziennego.

KIS dysponuje pięcioma laptopami do użytku uczestników. Dzięki nim jest możliwość nauki podstaw ich obsługi dla osób nie mających większego doświadczenia. Uczestnicy mogą nauczyć się poruszania po Internecie, pisania pism w programach komputerowych. Laptopy z dostępem do Internetu będą świetnym narzędziem do poszukiwania ofert pracy.

Klub wyposażony jest także w bogatą biblioteczkę z pozycjami książkowymi dotyczącymi rynku pracy (jak się odnaleźć, jak skutecznie szukać i zaprezentować się przyszłemu pracodawcy), autoprezentacji (jak kontrolować sposób w jaki widzą nas inni). Dodatkowo do dyspozycji są zaprenumerowa-

ne gazety zawierające między innymi ogłoszenia pracy.

Całość kwoty finansującej działalność Klubu Integracji Społecznej pochodzi z projektu Klub Integracji Społecznej „Aktywni zawodowo i społecznie” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Klub Integracji Społecznej w Bodzentynie - przy ul. Langiewicza 13 otwarty jest od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 - 16.00;

Szczegółowe informacje znajdują się:

- na stronie internetowej projektu www.kisaktywni.consultor.pl

- stronie internetowej MGOPS www.mgopsbodzentyn.pl

- pod nr. telefonu: 509 612 302 - biuro projektu w Kielcach; 41 31 15 541 - MGOPS w Bodzentynie;

Realizowany projekt, mający za zadanie niwelować skutki ubożenia społecznego oraz aktywizację społeczną i zawodową, obejmuje powiat kielecki z takimi gminami jak: Bieliny, Bodzentyn, Chmielnik, Daleszyce, Górno, Łągowy, Łopuszno, Mniów, Piekoszów, Pierzchnica, Raków, Sitkówka-Nowiny, Strawczyn, oraz powiat konecki: Fałków, Gowarczów, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Słupia Konecka, Smyków, Stąporków. Dzięki projektowi dla mieszkańców wymienionych gmin, otwiera się także droga do bezpłatnych szkoleń z zakresu sprzedawca, robotnik gospodarczy, pomoc kuchenna z elementami cateringu. Szkolenia skierowane są głównie do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz długotrwałe bezrobotnych. Sam projekt jest bardzo atrakcyjny, obejmujący poradnictwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy, poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, warsztaty terapeutyczne, szkolenia zawodowe. Warto nadmienić, że pokrywane są koszty dojazdu, jest stypendium szkoleniowe za każdą godzinę zajęć, a co najważniejsze cykl szkoleń kończy się płatnymi, czteromiesięcznymi stażami u pracodawcy dla najbardziej zmotywowanych osób.

II Festiwal Zupy Rybnej „Złota Rybka” nad zalewem w Wilkowie

W niedzielne popołudnie nad Zalewem w Wilkowie zrobiło się bardzo gwaro i wesoło, a to za sprawą imprezy pn. II Festiwal Zupy Rybnej „Złota Rybka” zorganizowanej przez Samorząd Miasta i Gminy Bodzentyn oraz Stowarzyszenie „Wilków-Nasz Dom”. Około godziny 15-tej wszystkich zebranych powitali: Burmistrz Miasta i Gminy Bodzentyn Marek Krak, Prezes Stowarzyszenia Wilków-Nasz Dom Stanisław Szlufik oraz sołtys Wilkowa Bogusław Wzorek. Organizatorzy życzyli wszystkim udanej zabawy i dobrych humorów.

Nad zalewem w Wilkowie nikt nie mógł narzekać na nudę. Organizatorzy przygotowali wiele atrakcji zarówno dla dzieci jak i dla dorosłych. Najmłodsi mogli skorzystać z darmowej zjeżdżalni, wziąć udział w losowaniu nagród, gdzie nie było przegranych i każde dziecko zostało obdarowane upominkiem. Można było spróbować swoich sił strzelając z łuku pod baczynym okiem Pana Leszka Mozera i Dariusza Mataniny. ULKS GROT BODZENTYN ufundował dla wszystkich łuczników puchary oraz dyplomy. Dorośli uczestnicy imprezy mieli do dyspozycji Koło Fortuny Firmy Prymat, która była fundatorem kilku tysięcy upominków dla publiczności oraz nagród rzeczowych dla zespołów biorących udział w konkursie na

„Najlepszą Zupę Rybną”.

Do konkursu przystąpiło 8 czteroosobowych drużyn:

1. Drużyna Przewodniczącego Rady Powiatu Kieleckiego Józefa Szczepańczyka z Magdaleną Naplochą na czele,

2. Wzdolskie Kołowrotki z wiceprzewodniczącą Rady Miejskiej w Bodzentynie - Małgorzatą Tusień,

3. Świętokrzyskie Jodły ze Śniadki, którymi dowodziła Lucyna Lipczyńska,

4. Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich z Leśnej pod batutą pani prezes - Krystyny Kuropatwy,

5. Silna grupa z Lokalnej Grupy Działania

„Wokół Łysej Góry”, której przewodniczyła Pani Prezes Anna Łubek,

6. Stowarzyszenie Wilków-Nasz Dom, pod kierownictwem Pani Barbary Nowak,

7. Zespół „Michniowianki” z Michniowa z gminy Suchedniów,

8. Drużyna samorządowców pod przewodnictwem burmistrza Marka Kraka i wsparciu Zdzisława Oleksiewicza -wójta gminy Łopuszno.

Wszystkie zespoły spisały się na medal, co potwierdziło jury w składzie: Bartłomiej Herbuś z Izby Dobrego Smaku z Bielin, Filip Lato z Firmy Prymat oraz Stanisław Szlufik prezes Stowarzy-

szenia Wilków-Nasz Dom. Po ocenie smaku, wyglądu, sposobu podania zupy i ogólnym wystroju stanowiska, klasyfikacja punktowa przedstawiła się następująco: pierwsze miejsce przy-

padło zespołowi ze Stowarzyszenia Wilków-Nasz Dom, drugie miejsce zajęła drużyna samorządowców, wyprzedzając drużynę Przewodniczącego Rady Powiatu Kieleckiego. Pozostałe zespoły otrzymały wyróżnienia i pamiątkowe „Złote Rybki”. Porcje zupy rybnej z kilkunastolitrowych kociołków zostały rozdane w mgnieniu oka,

ponieważ nie każdy miał okazję jeść takie pyszności. Każdy kto miał ochotę na „coś na ząb” mógł spróbować potraw przygotowanych przez gospodarzy m.in. sławnych już Wilkowskich pierogów, różnych ciast, gulaszu z żołąd-

ków, bigosu oraz tradycyjnego chleba ze smalcem. Regionalne potrawy serwowały również Wzdolskie Kołowrotki z Panią Aleksandrą Biskup, która jest laureatką wielu nagród i wyróżnień w tej dziedzinie. Podczas całego popołudnia do późnych godzin wieczornych na scenie przy Zalewie w Wilkowie królowała muzyka. Na ludową nutę śpiewali Wilkowie, Świętokrzyskie Jodły oraz Michniowianki.

Zespoły Pieśni i Tańca - „Bęczkowianie” i „Leśnianie” pokazały przekrój folkloru świętokrzyskiego od przyśpiewek po tradycyjne tańce ludowe. Dawid Sobierajski mieszkaniec Wilkowa zaprezentował swój talent grając na instrumen-

cie klawiszowym, a zespół NO SENSE porwał młodą publicz-

ność wspinałym wykonaniem swoich utworów na rockową nutę. Dyskoteka pod gwiazdami zakończyła program artystyczny, a świetnie grający zespół HAPPY ART „zmuszony był” bisować po-

nad pół godziny i nawet nieznosne komary nie przeszkodziły miłośnikom tańca w zabawie przy znanych i lubianych przebojach muzyki rozrywkowej.

Organizatorzy festynu -Samorząd Miasta i Gminy Bodzentyn, Stowarzyszenie Wilków - Nasz Dom, Rada Sołectwa w Wilkowie, MGCKiT w Bodzentynie dziękują serdecznie wszystkim, którzy zaszczycili nas swoją obecnością, świetnie się bawili i tworzyli wspaniałą atmosferę nad zalewem w Wilkowie.

Danuta Skrzeczyna

Małe projekty w Gminie Bodzentyn

Gmina Bodzentyn realizuje obecnie projekt pt. Aktywność kulturalno – społeczna w Gminie Bodzentyn. Kultura źródłem zmian na obszarach wiejskich”. Projekt zakłada organizację trzech imprez o charakterze kulturalno – społecznym, mianowicie uroczystości z okazji obchodów 110-tej rocznicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Bodzentynie, organizację międzyszkolnych zawodów sportowych o Puchar Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn tzw. „Burmistrzady” oraz organizację gminnego Święta Plonów. Do chwili obecnej przeprowadzono uroczyste obchody rocznicowe OSP. Bodzentyn jest miejscowością o niezwykle barwnej historii. Jest ona widoczna nie tylko w zabytkach ale także w postawie miejscowego społeczeństwa, kultywującego pamięć historyczną. Dlatego ten epizod w dziejach miasta, pragnęliśmy udostępnić szerszemu gronu odbiorców. Impreza miała charakter otwarty, poza osobami zaproszonymi wzięli w niej udział osoby przyjezdne, turyści oraz mieszkańcy Gminy Bodzentyn. Uczestnicy mogli m.in. oglądać wyposażenie jednostek strażackich z terenu Gminy Bodzentyn. Z okazji święta bodzentyńskich strażaków wykonane zostały pamiątkowe medale, a zasłużonym druhom wręczono statuetki z wizerunkiem św. Floriana. Wielki aplauz publiczności wzbudził żywiołowy i pełen profesjonalizmu reżysersko - scenograficznego występ przedszkolaków z Samorządowego Przedszkola w Bodzentynie.

Za wspianą występ mali aktorzy otrzymali upominki. Imprezę uświetniały występy pięciu orkiestr strażackich w tym Młodzieżowa Orkiestra Dęta OSP Bodzentyn. Najmłodszą część publiczności zabawiła grupa artystyczna PATIGO, natomiast miłośnicy muzyki coverowej mieli możliwość spotkać się z zespołem „Pod Wiatr”. Dodać należy, iż w ramach niniejszego projektu Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Bodzentyna doposażo-

na została w pięć nowych instrumentów muzycznych.

Od wielu lat Samorząd Miasta i Gminy Bodzentyn organizuje wiele imprez i uroczystości, które na stałe weszły do kalendarium imprez, również tych o znaczeniu lokalnym. Prężnie działające na terenie gminy uczniowskie kluby sportowe są siłą napędową organizowanych cyklicznych imprez sportowych m.in. Zawodów o Puchar Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn czyli tzw. „Burmistrzady”.

W tegorocznych zawodach wzięli udział uczniowie reprezentujący szkoły podstawowe i gimnazja z terenu gminy. Zawody rozgrywane były w kilku konkurencjach i różnych ka-

tegoriach wiekowych. Po zakończonych zmaganiach wszyscy uczestnicy otrzymali nagrody rzeczowe, medale za udział w poszczególnych konkurencjach oraz puchary. Jak zwykle młodzi zawodnicy mieli zapewniony posiłek i napoje.

Trzecim elementem projektu będzie zorganizowanie gminnych dożynek, na które składać się będzie cała gama obrzędów folklorystycznych.

Projekt współfinansowany został w ramach działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013.

Kolejny projekt pt. „Piękny region świętokrzyski” będzie realizowany w okresie wrzesień – październik. Projekt zakłada przeprowadzenie warsztatów rękodzielniczych, organizację kiermaszu i zakupie strojów ludowych dla zespołów „Wilkowianie” i „Wzdolskich Kołowrotków”. Również i ten projekt współfinansowany zostanie w ramach działania 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013.

L.Czernikiewicz

POLSKO - NIEMIECKA WYMIANA MŁODZIEŻY - POBYT W FERCH

Gefördert durch / Projekt dofinansowała

Deutsch-Polnisches Jugendwerk
Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży

Młodzież gimnazjalna z Bodzentyna i Wzdolu Rządowego wyjechała na tygodniowy pobyt do Schielowsee -zaprzyjaźnionej gminy w Niemczech.

Wycieczkę rozpoczęliśmy 29 czerwca, a więc dwa dni po zakończeniu roku szkol-

nego. Wyjechaliśmy spod dworca PKS w Kielcach o godz.15.20. Podczas przesiadki w Gliwicach „dopadła” nas straszliwa ulewa, ale niestety kierowca nie pozwolił nam zbyt długo czekać w autobusie twierdząc, że „przecież nie możemy tu czekać do rana ...” Tak więc przemoknięci do suchej nitki biegnąc do kolejnego autobusu, nie patrząc nawet czy zabieramy ze sobą właściwe bagaże. Po takiej przygodzie mogło być tylko lepiej...

I faktycznie pobyt w Niemczech był wyjątkowo udany. Przygotowany program wymiany młodzieży był dopracowany w najdrobniejszych szczegółach. Nie było miejsca na nudę. Mieliśmy okazję bliżej poznać naszych rówieśników z Niemiec, z którymi wieczorami grillowaliśmy w klubie młodzieżowym. Przy międzynarodowej muzyce próbowaliśmy razem bawić się i tańczyć. Poznaliśmy najciekawsze miejsca w Ferch i okolicy. I tak udaliśmy się na wycieczkę rowerową do oddalonego o 6 km Klaistow. Zwiedziliśmy ogromny Spargelhof, a potem poszliśmy do parku linowego. Nasi uczniowie mogli do woli korzystać z linowych zjazdów,

wisząc, kołysząc się ,balansując i wspinając się od drzewa do drzewa. Każdy mógł sprawdzić swoje umiejętności na wybranej przez siebie wysokości o różnym stopniu trudności. Kolejne dni były rów-

nie atrakcyjne. Zwiedziliśmy Berlin - największe miasto Niemiec, leżące nad rzeką Sprewą i Hawelą, zamieszkiwane przez 3,4 mln mieszkańców. Mieliśmy okazję zobaczyć najważniejsze obiekty tego jakże urokliwego miasta min.: Bramę Brandenburską, Gmach Parlamentu, Muzeum Figur Woskowych, Katedrę Niemiecką i wiele innych. Ale chyba największym przeżyciem okazała się być wieża telewizyjna - wieża widokowa, wysoka na 368m ze słynną obrotową restauracją znajdująca się przy Alexanderplatz. Z wysokości 203m mogliśmy podziwiać całą

panoramę Berlina. Fantastyczne widoki zapierały dech w piersiach... Kolejnego dnia byliśmy w Poczdamie. Na początku pani Petra przygotowała „grę miejską”. Polegała ona na wyszukiwaniu ważnych budynków w mieście i podpisywanie ich (oczywiście w języku niemieckim) na odpowiedniej kartce.

W Poczdamie zobaczyliśmy min.: kościół ewangelicki Św. Mikołaja, najstarszy ogród - Lustgarten, pałac Sanssouci, Mu-

zeum Filmu, Dzielnicę Holenderską - Holländisches Viertel - obecnie jeden z największych zabytków architektury niderlandzkiej w całej Europie. Na najbardziej znanej ulicy Poczdamu - Brandenburgerstrasse, gdzie znajdują się liczne galerie, knajpki, lokalne kawiarenki mogliśmy zrobić sobie chwilę odpoczynku w zwiedzaniu i wypić dobrą kawę lub „pobuszować” po sklepach. W tym dniu mieliśmy również zaplanowany półtoragodzinny rejs statkiem. W kolejnych dniach korzystaliśmy z wyjątkowo słonecznej i upalnej pogody. Graliśmy w piłkę plażową, opalaliśmy się, kąpaliśmy się w ciepłym jeziorze i zwyczajnie odpoczywaliśmy po dwudniowym maratonie zwiedzania. Ostatniego dnia naszego pobytu wybraliśmy się na 18 kilometrową wycieczkę rowerową dookoła jeziora. Po drodze jechaliśmy przez należące do gminy Schielowsee miejscowości takie jak: Ferch, Geltow, Caputh, zwiedzając miejscowe zabytki.

A potem zostało nam tylko spakowanie bagaży i czekanie na przyjazd naszego autobusu...

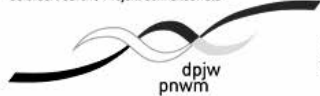
Myślę, że ta wycieczka na długo pozostanie w naszych pamięciach. Była wspaniałą okazją nie tylko do poznania innego kraju, jego zabytków, historii, ale co istotne, do nawiązania nowych znajomości i kontaktów wśród młodzieży i nas opiekunów. Nie byłoby tego wszystkiego, gdyby nie współpraca obu gmin, za co serdecznie dziękujemy naszemu Panu Burmistrzowi. Szczególne podziękowania należą się dla organizacji Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, która wsparła finansowo programy wymiany.

Jolanta Cedro
Ewa Warchoł
Urszula Glijer

Młodzież z Niemiec z rewizytą w Bodzentynie

Gefördert durch / Projekt dofinansowała

Deutsch-Polnisches Jugendwerk
Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży

Po trzyletniej przerwie Gmina Bodzentyn gościła grupę młodzieży niemieckiej z partnerskiej Gminy Schwielowsee, położonej niedaleko Berlina. Kilka dni wcześniej gimnazjaliści

z Bodzentyna i Wzdolu Rządowego przebywali w Niemczech, by wspólnie z rówieśnikami z partnerskiej gminy poznawać najbliższą okolicę, uczestniczyć w zabawach i grach czy zwiedzać Berlin. To element wspólnego wniosku programu wymiany młodzieży polsko-niemieckiej. Obecnie miejscowi gimnazjaliści wspólnie z grupą niemiecką brali udział w wycieczkach po okolicy, zwiedzili m.in. Muzeum Minerałów i Skamieniałości w Św. Katarzynie, źródło Św. Franciszka, Osadę Średniowieczną w Hucie Szklanej, brali udział w warsztatach ceramicznych w Szkole Wrażliwości na Kapkazach. W tym roku program wymiany był ukierunkowany na poznanie regionalnych zwyczajów, folkloru i kultury. W osadzie średniowiecznej położo-

nej w sąsiedniej gminie Bieliny uczestnicy wymiany mieli okazję zobaczyć jak dawniej robiono m.in. kilimy, kosze z wikliny, naczynia. W XII-XIV wiecznych zagrodach można było zapoznać się z pracą garncarza, cieśli, zielarki, kowala, rymarza, bartnika czy też spróbować podpłomyków. Dużo radości sprawił młodzieży udział w warsztatach ceramicznych w Galerii „Kapkazy” państwa Ewy i Mariusza Kosmałskich-Skowerskich. Gliniane krówki wykonane własnoręcznie przez dzieci będą miłą pamiątką i wspomnieniem wspólnego programu wymiany. Młodzież miała okazję również spróbować zrobionych tu samodzielnie

podpłomyków, od zielarki dowiedzieć się o właściwościach leczniczych ziół, wykonać zapachowe świece. Wieczorem młodzież bawiła się wspólnie przy muzyce i grillu, co sprzyjało nawiązywaniu nowych znajomości, pokonywaniu ewentualnych uprzedzeń,

sprawdzeniu swojej znajomości języków obcych. Młodzi Niemcy zwiedzili również Geopark w Kielcach oraz Kraków, gdzie mieli okazję poznać największe atrakcje typu Wawel, Sukiennice czy Kościół Mariacki oraz dowiedzieć się od przewodnika o historii miasta. Coroczna wymiana młodzieży nie byłaby możliwa bez pomocy finansowej Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, organizacji, która wspiera wspólne inicjatywy służące wymianie i współpracy młodzieży polskiej i niemieckiej.

J. Gawlik

Podróż do świata owoców i warzyw

Uczniowie z klas I - III ze Szkoły Podstawowej w Śniadce pod koniec roku szkolnego samodzielnie napisali tekst piosenki, której tematem przewodnim były owoce i warzywa. Bezkonkurencyjni okazali się trzecioklasiści i to oni zwyciężyli. Oto autorzy: Natalia Glina, Zofia Grzeszczyk, Kamil Gwardyś, Kamila Jarosz, Mikołaj Piesak, Julia Pożoga, Ewa Świetlik i fragment ich piosenki.

„Podróż do świata owoców i warzyw”

1. Gdy wylądujesz na pustyni,
weźmiesz kawałeczek dyni.
Zjesz ze smakiem. Doda siły,
będziesz dla owoców miły.

ref:
Gdy weźmiesz marchew w rękę
i zaśpiewasz tę piosenkę:
te owoce i warzywa
zdrowe są jak ta pokrzywa.
I jabłuszka i maliny
to są nasze witaminy.

2. Gdy wylądujesz w gęstym lesie
jeż jeżynkę Ci przyniesie
i zaśpiewa: jeżynki są fioletowe
i do tego bardzo zdrowe.

Festiwal Piosenki Inspirującej „Wiecznie Młodzi”

Lucyna Lipczyńska wraz z kapelą „Świątokrzyskie Jodły” reprezentowała Gminę Bodzentyn na Festiwalu Piosenki Inspirującej „Wiecznie Młodzi”, który był organizowany przez Klub Centrum Przygotowań do Misji Zagranicznych w Kielcach,

a patronat honorowy nad Festiwalem objęła Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Beata Oczkowicz. Z pośród ponad 30 uczestników Lucyna Lipczyńska wyśpiewała swoimi utworami wyróżnienie, które odebrała z rąk Pani Beaty Oczkowicz.

Na Festiwalu „Wiecznie Młodzi” uczestnicy wykazali się energią i potencjałem twórczym. Atutem uczestników, którzy ukończyli 50 lat było doświadczenie oraz radość i optymizm.

Hasłem przewodnim wszystkich uczestników była maksyma życiowa- „Ludzie nie dlatego przestają się bawić, że się starzeją lecz starzeją się, bo się przestają bawić”.

W pełni zgadzamy się z powyższą maksymą i gratulujemy wyróżnienia Pani Lucynie Lipczyńskiej.

Danuta Skrzeczyna

Reprezentacja Gminy Bodzentyn na XI Przeglądzie Kapel Ludowych Powiatu Kieleckiego oraz VII Powiatowym Konkursie na Najsmaczniejszą Tradycyjną Potrawę Powiatu Kieleckiego

XI Przegląd Kapel Ludowych Powiatu Kieleckiego i VII Powiatowy Konkurs na Najsmaczniejszą Tradycyjną Potrawę Powiatu Kieleckiego odbył się tym razem na terenie Centrum Kulturowo-Archeologicznego w Nowej Słupi. Gminę Bodzentyn godnie reprezentowali: Kapela Świętokrzyskie Jodły ze Śniadki oraz KGW „Leśnianie” z Leśnej.

W XI Przeglądzie Kapel Ludowych Powiatu Kieleckiego oprócz naszej kapeli uczestniczyli: Kapela Ciekoty z gminy Masłów, rodzinna kapela Korbanów, Wincetowianie, Piekoszowianie, Bęczkowianie, Chelmowianie, Kapela Bielińska, Kapela z Kakonina, kapela z Łopuszna, soliści - Agata Sałata i Edward Banatowicz z Bielin, Eugeniusz Karbownik i Henryk Cacak z Piekoszowa. Kapela Świętokrzyskie Jodły z solistką Lucyną Lipczyńską zaprezentowała 3 utwory ze swojego bogatego repertuaru. Po ilości braw można stwierdzić, że był to bardzo udany występ. Wszystkie kapele pokazały się z jak najlepszej strony i dlatego też jury zdecydowało o jednakowym nagrodzeniu uczestników.

Natomiast w VII Powiatowym Konkursie na Najsmaczniejszą Tradycyjną Potrawę Powiatu Kieleckiego wzięło udział 17 gmin. Każda mogła zgłosić dwie potrawy. W konkursie znalazły się razem 24 potrawy. To potrawy tradycyjne, związane ściśle ze swoim regionem, oceniany był smak, estetyka podania. KGW „Leśnianie” z Leśnej przygotowali Klopsiki po leśniańsku. Sekretnym składnikiem oprócz przepysznego mięsa i grzybów była zapomniana w kuchni polskiej kasza gryczana, która dodawała potrawie niepowtarzalnego smaku i aromatu.

Oprócz przepysznych klopsików można było posmakować również potraw innych zespołów m.in.- KGW Lipowiczanie z gminy Chęciny przygotowało Ziemniaki po lipowsku, KGW Bieliny - Pajdę ziemniaczaną z warzywami, Jolanta Sztorc z KGW Echo Łysicy z gminy Bieliny - Bieliński krupnik, KGW Chelmce z gminy Strawczyn - Chelmieckie tarcuchy i Zupeł furmana, KGW Chelmowianki - Brosiki, KGW Mirocice - Gozły ziemniaczane, KGW Modrzewianki - Jasiowe dyndzolki

(wszystkie trzy koła z gminy Nowa Słupia), Zespół Macierzanka z Miedzianej Góry - Mech i Smarowidło, KGW Szewczanki - Krupy z pokrzywą, Zespół Obrzędowy Kowalanki - Cierzniówkę w barszczu z pajdą chleba (obydwie grupy z gminy Sitkówka-

-Nowiny), KGW Wola Łagowska z Łagowa- Kapustę z grochem, KGW Snochowice z gminy Łopuszno - Prazoki, KGW Rykoszyn z gminy Piekoszów - Podpiwek ze Starej Wsi, KGW Nowa Huta z gminy Raków - Barszcz rakowski na „Zacyncie”, Zespół Jaworzanki z gminy Zagnańsk - Kapusta po nasemu, czyli Jaworzańska, oraz Prazoki-Pecoki, KGW Słopiec gminy Daleszyce - Kocioki, KGW Żurawinki z gminy Mniów - Kotlety z ziemniaka z sosem borowikowym, KGW Leszczyny z gminy Górno - Kurę w cieście z papryką i szpinakiem, Gospodarstwo Agroturystyczne Nad wodą z gminy Masłów - Kucmiok po cieckoku i Sałatkę z dyni.

Nasze zespoły jak zwykle dały nam powody do dumy. Gratulujemy sukcesów i czekamy na kolejne prezentacje.

Danuta Skrzeczyna

Zespoły z Gminy Bodzentyn na XV Przeglądzie Zespołów Folklorystycznych i Solistów w Chmielniku

10 sierpnia na rynku w Chmielniku ponad 450 wykonawców zaprezentowało się na XV Powiatowym Przeglądzie Zespołów Folklorystycznych i Solistów. Liczba uczestników znów była rekordowa, gdyż z roku na rok przybywa wykonawców muzyki ludowej. Naszą Gminę reprezentowały zespoły - Wzdolskie Ko-

łowrotki ze Wzdolu, Świętokrzyskie Jodły ze Śniadki, Wilkowanie z Wilkowa. Zespoły te wystąpiły w kategorii zespołów śpiewaczych. Natomiast Zespół Pieśni i Tańca Leśnianie z Leśnej w kategorii zespołów pieśni i tańca, a Lucyna Lipczyńska, Szczepan Królikowski i Marian Przeździecki reprezentowali gminę jako soliści. Wśród tak dużej konkurencji, trudno wyłonić zwycięzców. Jury miało bardzo trudne zadanie. Wszyst-

kie zespoły zostały uhonorowane pamiątkowymi dyplomami, a pani Lucyna Lipczyńska została wyróżniona w swojej kategorii. Wsparcia duchowego oraz finansowego naszym zespołom udzielał Burmistrz Marek Krak oraz Józef Szczepańczyk. Wszy-

scy wykonawcy oraz widzowie bawili się znakomicie do późnych godzin wieczornych. Było kolorowo, radośnie i panowała niezwykle przyjacielska atmosfera. Uczestnicy przeglądu mogli się wiele od siebie nauczyć, posłuchać nieznanych utworów oraz zintegrować podczas wspólnej zabawy na płycie chmielnickiego rynku.

Danuta Skrzeczyna

Nowe oblicze Św. Katarzyny

Bardzo dobra informacja dla mieszkańców Św. Katarzyny. Na stronach Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich właśnie ukazał się protokół z sesji otwarcia ofert na przebudowę drogi 752 biegnącą przez tę – ulubioną przez turystów – miejscowość.

Termin wykonania tego zadania upływa 30.06.2015 r., a zakres prac jest naprawdę duży.

- To bardzo dobra wiadomość nie tylko dla mieszkańców Św. Katarzyny. Sam jestem bardzo szczęśliwy z faktu, że ta miejscowość zyska nowy blask. Jak już mówiłem zarówno miejscowości jak również jej mieszkańcom ta inwestycja należała się już od dawna – mówi Pan Marek Krak - Burmistrz.

Przypomnijmy, że według uzgodnień pomiędzy Zarządem Województwa a Burmistrzem Miasta i Gminy Bodzentyn, gmina Bodzentyn zleciła wykonanie aktualizacji projektu wykonawczego przebudowy drogi wojewódzkiej nr 752 wchodzącej w skład „Małej Pętli Świętokrzyskiej” przez Świętą Katarzynę, natomiast województwo zajmie się wykonawstwem zadania. Położona zostanie nowa nakładka asfaltu na drodze 752, wykonane zostaną pobocza i parkingi. Tym samym infrastruktura miejscowości, którą rok rocznie odwiedzają tysiące turystów, zostanie bardzo wzmocniona.

(P.W.)

XXXI Dni Bodzentyna

XXXI Dni Bodzentyna pod honorowym patronatem Marszałka Województwa Świętokrzyskiego Adama Jarubasa przeszły do historii. Sobota była dniem sportowych zmagani.

Wszyscy chętni brali udział w wielu turniejach sportowych. Turniej piłkarski o puchar Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn wygrała drużyna „Harnaś Team Wzdół”. Kolejne miejsca zajęły drużyny: RKS, FC HUCISKO oraz OSIEDLE. Najlepszym zawodnikiem turnieju został Grzegorz Zyguła. Turniej gry w kulki cieszył się ogromnym powodzeniem. Zgłosiło się 50-ciu chętnych. Po długiej rywalizacji w 3

kategoriach wiekowych wyniki przedstawiły się następująco: I KATEGORIA -DO 8 LAT- I miejsce -Konrad Kuzka, II -Jan Krężolek, III- Jan Świdorski, IV miejsce ex aequo -Kuba Furmańczyk, Kamil Sa-

jecki, Ksawery Sikora, II KATEGORIA wiek 9-12 lat I miejsce Bogacka Weronika, II miejsce Gabrysia Świdorska i Kacper Sochacki, IV miejsce ex aequo -Klaudia Goworek, Oliwia Kupis, Jakub Kozera, Kamila Wzorek, Kacper Łubek, Antek Michta, III KATEGORIA wiek 13-16 lat - I miejsce Henryk Stachura i Mikołaj Pierzchała, III miejsce ex aequo Weronika Mołodzińska, Kacper Michta, Kacper Piasiecki, Wiktor Sochacki. Turniej szachowy zgromadził również

wielu fanów tej dyscypliny sportu. Po ciekawych rozegranych partiach wyniki przedstawiały się następująco: Juniorzy -1- Piotr Rysiński, 2- Maciej Moćko, 3- Michał Jasiak Seniorzy- 1. Mar-

cin Maciąg, 2- Ryszard Jaros, 3- Henryk Ziomek. Zawody łucznicze o puchar Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn organizowane przez trenera łucznictwa Leszka Mozera wygrała Patrycja Goworek. Kolejne miejsca

zajęli Bartek Kulpiński i Wiktoria Michta. Dodatkową atrakcją sobotniego dnia były pokazy ginących zawodów tj. garncarz, rzeźbiarz, kowal, które mogliśmy podziwiać w Zagrodzie Czernikiewiczów w Bodzentynie dzięki wsparciu Muzeum Wsi Kieleckiej.

Natomiast w niedzielę, 6 lipca świętowanie rozpoczęliśmy mszą świętą odpra-

wioną przez Księdza Leszka Sikorskiego w intencji mieszkańców. Mszę uświetniła Kapela Górska „Janicki” z zaprzyjaźnionej Gminy Czarny Bór. Po mszy nastąpiło uroczyste otwarcie Rynku Górnego. Marszałek

Województwa Świętokrzyskiego Adam Jarubas w obecności Burmistrza Marka Kraka, Przewodniczącego Rady Powiatu Kieleckiego Józefa Szczepańczyka, przedstawicieli społeczności lokalnej oraz głównych wykonawców PHU Maciej Dobosz dokonali symbolicznego przecięcia wstęgi. Burmistrz Bodzentyna Marek Krak podziękował wszystkim, którzy w sposób szczególny przyczynili się do zrealizowania tej inwestycji wręczając pamiątkowe odlewy z brązu przedstawiające widok przepięknego Rynku Górnego w Bodzentynie.

Po godzinie 14-tej na placu przy Gimnazjum im. mjr Jana Piwnika „Ponurego” w Bodzentynie było

„dla każdego coś miłego”. Przepiękna pogoda i program XXXI DNI BODZENTYNA spowodowały, że niedzielne popołudnie i wieczór wszyscy mieszkańcy Bodzentyna i okolic oraz licznie przybywa-

jący turyści spędzili bawiąc się na święcie naszego miasta. Milusiński świetnie się bawili podczas programu przygotowanego specjalnie dla nich przez Agencję Artystyczną „Patigo”. Było dużo zabawy i radości, a magiczne sztuczki oczarowały nie tylko dzieci. Każdy chętny mógł wziąć udział w konkursach i wygrać wspaniałą nagrodę. Tradycyjnie już kolejnym punktem programu były występy zespołów działających na terenie naszej gminy. W krótkich programach wystąpiły „Wzdolskie Kolowrotki”, w którym gościnie zadebiuto-

wał Burmistrz Marek Krak, „Wilkowianie”, „Świątokrzyskie Jodły” ze Śniadki, chór Quedlibet” ze Wzdolu, Zespół Pieśni i Tańca „Leśnianie” oraz znany już Zespół „Krejzolkki”.

wał Burmistrz Marek Krak, „Wilkowianie”, „Świątokrzyskie Jodły” ze Śniadki, chór Quedlibet” ze Wzdolu, Zespół Pieśni i Tańca „Leśnianie” oraz znany już Zespół „Krejzolkki”.

Członkinie zespołu „Wilkowianie” oprócz strawy duchowej przygotowały dla uczestników imprezy tradycyjne potrawy, które jak zawsze cieszyły się dużym powodzeniem i smakowały wszyst-

kim. Można było spróbować pierogów, chleba ze smalcem oraz pysznych, domowych ciast. Lokalna Grupa Działania „Wokół Łysej Góry” na swoim stoisku reklamowała nasz re-

gion poprzez rozdawane foldery, ulotki oraz drobne upominki przygotowane specjalnie na tę okazję.

Jak co roku nie mogło zabraknąć występu Młodzieżowej Orkie-

stry Dętej z Bodzentyna pod dyktando Kazimierza Podrazy w nowym repertuarze. Orkiestra corocznie swoją profesjonalną grą uświetnia Dni Bodzentyna i cieszy się niezmienną

sympatią słuchaczy.

Następnie uroczystego otwarcia XXXI Dni Bodzentyna dokonali organizatorzy: Stefan Rachtań - prezes Towarzystwa Przyja-

ciół Bodzentyna oraz Burmistrz Miasta i Gminy Bodzentyn Marek Krak. Wśród wielu gości podczas otwarcia byli m.in.,

Przewodniczący Rady Powiatu Kieleckiego Józef Szczepańczyk. Specjalni goście przybyli na nasze święto z powiatu wałbrzyskiego - Andrzej Lipiński -W-ce Starosta Po-

wiatu Wałbrzyskiego, Wójt Gminy Czarny Bór - Adam Górecki, Przewodnicząca Rady Gminy Czarny Bór - Sylwestra Wawrzyniak, Stanisław Skrzyniarz, Mistrz Świata w biegach narciarskich - Józef Łuszczek. Z rąk

burmistrza Stanisława Marka Kraka, w dowód przyjaźni otrzymali wyjątkową pamiątkę - statuetki „Przyjaciel Gminy Bodzentyn”.

Po wymianie podziękowań, wszyscy zaproszeni goście życzyli uczestnikom imprezy udanej zabawy. Kapela Góralska „Janicki” z Czarnego Boru ponownie dała przepiękny koncert. Wszyscy byli zachwyceni pięknymi utworami w ich wykonaniu. Następnie,

zgodnie z tradycją przyszedł czas na kabaret. Tym razem rozbawiał nas swoimi skeczami kabaret z Suchedniowa pn. „Dobry Wieczór”, który w ubiegłym roku wygrał I Świętokrzyski Prze-

gląd Kabaretów Amatorskich w Bodzentynie „Bodzentyńskie Targowisko”. Wieczór muzyki rozrywkowej rozpoczął zespół „Manchester” z Torunia. Występ zespołu został nagrodzony gromkimi brawami, a publiczność domagała się ciągłego bisowania. Następnie odjazdową zabawę zapewniła gwiazda wieczoru „Urszula” z zespołem. Muzycy dali świetny i niezapomniany koncert, a po 23 -ej niebo nad Bodzentynem rozświetlił pokaz laserowy.

Pokaz, który po raz pierwszy mogli oglądać uczestnicy DNI BODZENTYNA zrobił na widzach ogromne wrażenie. Najwytrwalsi widzowie mogli nocą posłuchać koncertu elektronicznych skrzypiec w wykonaniu MATT REMAY GROUP oraz zespołu rockowego „Bild Cow”. Po północy prowadzący imprezę

Mirosław Owczarek oficjalnie zakończył XXXI DNI BODZENTYNA.

Organizacja tak dużej imprezy jak Dni Bodzentyna byłaby nie możliwa bez pomocy sponsorów takich jak: PHU POLTRANS-MATYSEK, PHU DOMAŃSKI, PHU OBRO-

LEX -Henryk Zwada, PHU MAGPOL- Mirosław Grzejszczyk, AKAMIT Sp. z o.o., Bank Spółdzielczy Kielce, PHU Elektroinstalator -Piotr Bukowski, INTB Sebastian Pierzchała, PPHU OBET - Jan Jędrzejczyk, EKO-KWIAT Sp. z o.o., Targi Kielce S.A., PHU WITKOBUS -Andrzej Witkowski, FDT Poland Sp. z o.o. z Suchednio-

wa producent napojów „Limonka”.

Organizatorzy XXXI Dni Bodzentyna składają gorące podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do tego, aby nasze święto

przebiegało, sprawnie, spokojnie i bezpiecznie.

Projekt pn. „Promocja walorów turystyczno-kulturowych gminy poprzez wydanie folderu pt. Dni Bodzentyna -Historia i teraźniejszość oraz organizację imprezy plenerowej -XXXI DNI BODZEN-

TYNA współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4 LEADER. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Danuta Skrzeczyna

Zawody wędkarskie na rozpoczęcie wakacji

Zarząd Koła Wędkarskiego w Bodzentynie zorganizował w dn. 13.07.2014 na zbiorniku „Glinianki” zawody wędkarskie dla dzieci i młodzieży na rozpoczęcie wakacji.

Do zawodów zgłosiło się trzynastu zawodników.

Przed rozpoczęciem kolega Szymon Lach udzielił instruktarzu jak prawidłowo sporządzić zanętę i przygotować sprzęt do połowu.

Uczestników podzieliliśmy na dwie grupy wiekowe, a nad prawidłowym przebiegiem zawodów czuwało pięciu sędziów

I Grupa - 5-10-ciu lat

II Grupa - 11 - 16-tu lat

W kategorii I zwyciężyli

1. Wiktor Krupa 800g
2. Oliwia Piwowarczyk 600g
3. Jan Marzec 450g

W kategorii II zwyciężyli

1. Jakub Mazurkiewicz 2550g
2. Kacper Babiarczyk 980g
3. Kacper Gryz 390g

Po zważeniu wszystkie ryby powróciły do wody. Ogółem złowiono 7810g.

Pierwsze trzy miejsca nagrodzone były pucharami ufundowanymi przez Koło Wędkarskie. Pozostali zawodnicy zostali obdarowani napojami i słodyczami.

Dopisała pogoda a ilość złowionych na zawodach ryb (7810g) przeszła wszelkie oczekiwania.

K.W.

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA

EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Właśnie zakończona została budowa kanalizacji w Kamieńcu i Ściegni. To druga część realizowanego przez Związek Gmin Gór Świętokrzyskich projektu „Ochrona naturalnych walorów przyrodniczych gmin ZGGŚ. Etap 1-Budowa kanalizacji sanitarnej w msc. Kamieniec i Ściegna, rurociągu tłocznego do Bodzentyna oraz budowa kanalizacji sanitarnej Wilków”. Jak wskazuje nazwa projektu w pierwszym jego etapie wykonana została kanalizacja w Wilkowie. Łącznie mieszkańcy tych trzech miejscowości mogą korzystać z blisko 29 kilometrów kanalizacji. Koszt projektu wyniósł 8.642.358,42 zł. 60% tej sumy pokrył Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Województwa Świętokrzyskiego.

To już dekada

Właśnie minęło dziesięć lat odkąd pierwsza koparka wjechała na bagniste łąki i nieużytki w Wilkowie. Trudno wówczas było uwierzyć, że za rok powstanie tam jeden z najnowszych obiektów hydrotechnicznych w tej części Polski.

- Proces budowy zbiornika w Wilkowie - zanim wjechał tam ciężki sprzęt - to była przysłowiowa droga przez mękę - wspomina Burmistrz Miasta i Gminy Bodzentyn, Pan Marek Krak. - Musieliśmy wykupić ponad 15 ha gruntów i znaleźć źródło finansowania, które będzie na tyle mocne, że pozwoli nam doprowadzić budowę do szczęśliwego finału - dodaje Burmistrz.

Taka okazja trafiła się w przedakcesyjnym programie PHARE 2001. Podpisana przez Pana Marka Kraka, występującego w roli Przewodniczącego Zarządu Związku Gmin Gór Świętokrzyskich, umowa zakładała sfinansowanie 75% wartości zadania przez Unię Europejską. Kolejne 10% dołożył Polski rząd. Niepokojem tylko napawał bardzo krótki, narzucony przez Unię Europejską, termin wykonania.

- Musieliśmy znaleźć wykonawcę, który w 14 miesięcy wybuduje zbiornik, promenadę, parking i całą infrastrukturę towarzyszącą oraz wyasfaltuje drogę powiatową, biegnącą do zbiornika i zamieni stary wodociąg na nowy - kontynuuje Pan Marek Krak.

Początki budowy Zbiornika Wilków były bardzo trudne. Był styczeń 2004 r.

W maju 2005 r., nastąpiło uroczyste otwarcie zbiornika

Tego trudnego zadania pojęła się krakowska Firma SKANSKA. Do dziś wielu mieszkańców nie pamięta w Wilkowie większego stężenia ciężkiego sprzętu. Jedni pracownicy gonili drugich aby osiągnąć zamierzony cel. Wartość zadania wyniosła 1.153.067,26 Euro, co w przeliczeniu dawało blisko 5 milionów złotych. Po 14 miesiącach maszyny zamilkły i przystąpiono do napełniania zbiornika.

- To najtrudniejszy etap budowy. Jeśli coś zrobiliśmy nie tak, to woda nam to bezlitośnie wytknie - relacjonował wówczas Pan Andrzej Kaczmarczyk - kierownik budowy.

Na szczęście wszystko poszło tak, jak trzeba. W maju 2005 r. budowę oddano do użytku. Górująca nad zbiornikiem Łysica w szczególny sposób wkomponowała się w krajobraz zbiornika czyniąc go jednym z najatrakcyjniejszych zbiorni-

ków województwa. Ze strony wykonawstwa również wszystko poszło zgodnie z założeniami. Zbiornik wytrzymał już wiele ulew i długotrwałych deszczy, a aura niejednokrotnie wystawiała go na ciężką próbę.

Dziś zbiornik w Wilkowie to jeden z najbardziej lubianych zbiorników wodnych naszego województwa. Wachlarz form wypoczynku jest bardzo szeroki. Od błęgiego leniuchowania po aktywny sport. To również raj dla wędkarzy. - Każdego roku

Dziś jest jednym z najładniejszych i najbardziej lubianych zbiorników. Odbývają się na nim zawody wędkarskie i imprezy kulturalne.

organizujemy ogólnopolskie zawody wędkarskie „O Puchar Gór Świętokrzyskich”, na których – jako organizator – gościmy największe sławy „wędkarskiego świata” – mówi Pan Mariusz Kozera – Wiceburmistrz Miasta i Gminy Bodzentyn. – To doskonała promocja tego pięknego zakątka Polski, gminy Bodzentyn, ale również wspaniała okazja do zarobku dla właścicieli okolicznych gospodarstw agroturystycznych. W tym okresie trudno jest tutaj znaleźć wolne pokoje, a gospodarstw mamy naprawdę dużo – uzupełnia Burmistrz Mariusz Kozera.

Cieszy zatem fakt, że na wilkowskim zbiorniku dzieje się dużo i coraz więcej. Odpoczywają tam nie tylko indywidualni mieszkańcy i turyści, ale również kolonie, zielone szkoły i uczestnicy obozów. Z walorów tego miejsca korzystają najróżniejsze podmioty i organizacje do organizowania festynów i spotkań. Cieszy również fakt, że infrastruktura zbiornika jest stale uzupełniana. Od kilku lat możemy cieszyć się piaskową plażą i czuwającymi nad bezpieczeństwem wypoczywających ratowników. W tym roku oferta została wzbogacona o plac zabaw dla dzieci.

Echa Łysogórskie - biuletyn informacyjny, **Wydawca:** Urząd Miasta i Gminy Bodzentyn

Redaktor naczelny: P. Wikło, **Redakcja:** J. Gawlik, S. Rachtan, J. M. Kozera

Druk, skład i łamanie: Drukarnia i Wydawnictwo Dorand T.S. Cisek, Starachowice, ul. Piłsudskiego 101, tel. 41 274 14 40

Adres redakcji: Urząd Miasta i Gminy Bodzentyn, ul. Suchedniowska 3, 26-010 Bodzentyn, „Echa Łysogórskie”

Nakład: 1200 egz.

Redakcja zastrzega sobie prawo korekty i skracania materiałów. Materiały anonimowe nie będą brane pod uwagę.